

1.2 Արտադրություն (ծառայություններ)

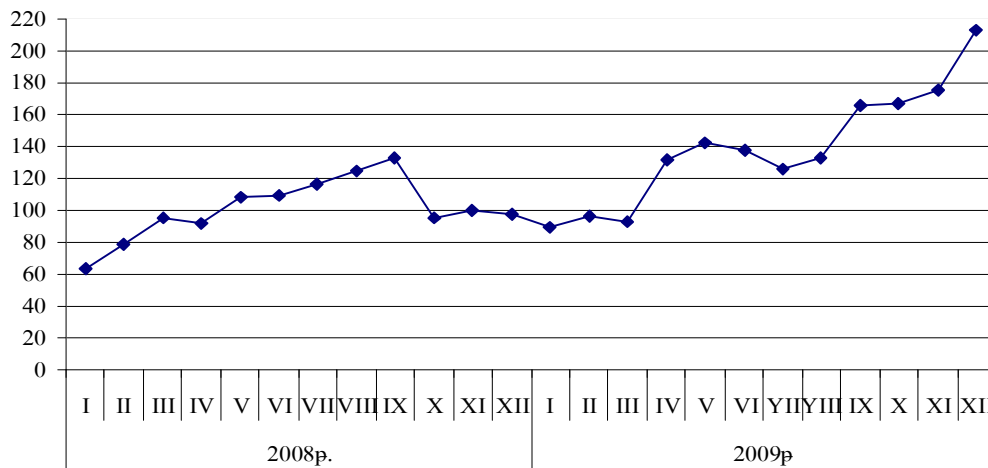
1.2.1. Արդյունաբերություն

Արդյունաբերական արտադրանքի ծավալը և իրացումը: 2009թ. հանրապետությունում, ըստ 300 տնտեսավարող սուբյեկտներից ստացված հաշվետվությունների տվյալների, փաստացի գներով, թողարկվել է 34092.3 մլն դրամի արդյունաբերական արտադրանք, իրացվել է 33427.4 մլն դրամի պատրաստի արտադրանք, որից՝ ԱՊՀ երկրներում՝ 16172.2 մլն դրամի, այլ երկրներում՝ 328.6 մլն դրամի արտադրանք: ԱՊՀ երկրներում իրացված արտադրանքի ծավալը նախորդ տարվա նկատմամբ կազմել է 127.2 տոկոս, իսկ այլ երկրներում՝ 388.9 տոկոս:

2008թ. նկատմամբ արդյունաբերական արտադրանքի ֆիզիկական ծավալի ինդեքսը կազմել է 115.6 տոկոս, իսկ առանց էլեկտրաէներգիայի, գազի, ջրի արտադրության և բաշխման՝ 116.1 տոկոս:

Արդյունաբերական արտադրանքի կառուցվածքում պետական և ոչ պետական հատվածների տնտեսավարող սուբյեկտների կողմից թողարկված արտադրանքի տեսակարար կշիռները կազմել են համապատասխանաբար՝ 22.4 տոկոս և 77.6 տոկոս՝ 2008թ. համապատասխանաբար 21.1 և 78.9 տոկոսի դիմաց:

Արդյունաբերական արտադրանքի ծավալի դինամիկան ըստ ամիսների՝ տոկոսներով
նախորդ տարվա դեկտեմբերի նկատմամբ

Արդյունաբերական արտադրանքի դինամիկան ըստ ամիսների

	նախորդ ամսվա նկատմամբ	նախորդ տարվա ժամանակաշրջանի նկատմամբ (աճողական)	նախորդ տարվա դեկտեմբերի նկատմամբ
2008թ.			/տոկոսներով/
հունվար	63.9	80.9	63.9
փետրվար	122.9	86.1	78.5
մարտ	121.2	95.1	95.2
ապրիլ	96.0	98.2	91.3
մայիս	118.2	99.4	108.0
հունիս	101.0	100.3	109.0
հուլիս	105.7	105.1	116.2
օգոստոս	106.9	104.9	124.2
սեպտեմբեր	107.3	105.3	133.2
հոկտեմբեր	71.4	108.2	95.2
նոյեմբեր	104.8	109.7	99.7
դեկտեմբեր	97.9	111.6	97.7
2009թ.			
հունվար	89.2	128.0	89.2
փետրվար	109.0	119.2	97.2
մարտ	95.5	120.4	92.6
ապրիլ	142.5	118.9	132.0
մայիս	107.4	123.7	141.8
հունիս	97.0	123.6	137.5
հուլիս	91.5	120.7	125.8
օգոստոս	105.8	118.7	133.0
սեպտեմբեր	124.5	123.1	165.6
հոկտեմբեր	101.1	115.5	167.4
նոյեմբեր	104.7	115.2	175.3
դեկտեմբեր	121.5	115.6	213.0

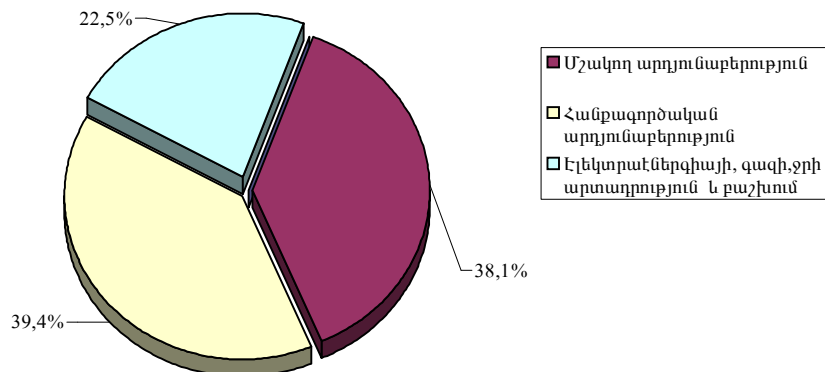
Արդյունաբերական արտադրանքի արտադրությունը
ըստ տնտեսական գործունեության տեսակների, 2009թ.

/մլն դրամ/

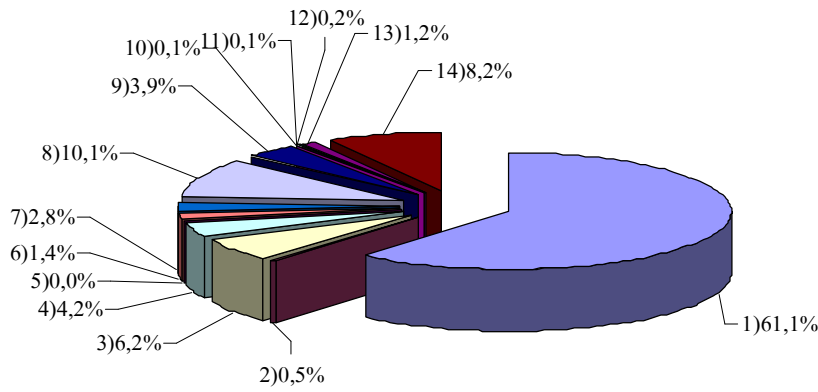
	Արտադրանքի (աշխատանքների, ծառայությունների) ծավալը, փաստացի գներով ¹	Պատրաստի արտադրանքի իրացումը, փաստացի գներով ¹	Արդյունաբերական արտադրանքի ֆիզիկական ծավալի ինդեքսը, տոկոսով
Ամբողջ արդյունաբերությունը	34092.3	33427.4	115.6
այդ թվում՝			
հանքագործական արդյունաբերություն	13440.6	13388.9	104.2
որից՝			
մետաղե հանքաքարերի արդյունահանում	13440.6	13388.9	104.2
մշակող արդյունաբերություն	12974.0	12360.8	131.6
որից՝			
աննդամթերքների, ներառյալ խմիչքների արտադրություն	7930.2	7142.1	131.3
մանածագործական արտադրություն		4.5	
հագուստի արտադրություն, մորթու մշակում և ներկում	61.7	72.0	46.6
կաշվի, կաշվե արտադրատեսակների և կոշիկեղենի արտադրություն	801.3	993.7	121.3
բնափայտի մշակում և փայտե արտադրատեսակների արտադրություն	550.2	554.9	155.3
թղթի և ստվարաթղթի արտադրություն և հրատարակչական գործ	0.3	0.3	
հրատարակչական և պոլիգրաֆիական գործունեություն, գրանցված տեղեկատվություն			
պարունակող կրիչների բազմացում	181.8	181.8	94.6
ռետինե և պլաստմասսայե արտադրատեսակների արտադրություն	358.9	285.7	474.7
այլ ոչ մետաղական հանքային արտադրատեսակների արտադրություն	1316.8	1377.4	203.8
պատրաստի մետաղե արտադրատեսակների արտադրություն	511.0	516.7	181.6
մեքենաների և սարքավորանքի արտադրություն	17.0	17.0	15.2
էլեկտրական մեքենաների և էլեկտրասարքավորանքի արտադրություն	1.7	1.7	5.7
ռադիոյի, հեռուստատեսության և կապի համար սարքավորանքի արտադրություն	23.5	24.1	92.2
բժշկական սարքավորանքի, չափիչ և օպտիկական սարքերի և ժամացույցների արտադրություն	153.0	153.0	48.1
կահույքի և ուրիշ խմբավորումներում չներառված այլ արտադրատեսակների արտադրություն	1066.6	1035.9	107.6
Էլեկտրաէներգիայի, գազի, ջրի արտադրություն և բաշխում	7677.7	7677.7	113.8
որանից՝			
Էլեկտրաէներգիայի, գազի, տաք ջրի և գոլորշու արտադրություն և բաշխում	7677.7	7677.7	113.8
որից՝			
էլեկտրաէներգիայի արտադրություն և բաշխում	5037.2	5037.2	117.1
գազի արտադրություն, գազակերպ վառելիքի բաշխում խողովակաշարերով	2311.2	2311.2	106.8
գոլորշու և տաք ջրի մատակարարում	122.3	122.3	123.9
ջրի հավաքում, մաքրում և բաշխում	207.0	207.0	115.3

¹ Հաշվարկված են առանց ավելացված արժեքի և ակցիզային հարկերի:

Արդյունաբերական արտադրանքի կառուցվածքն
ըստ արտադրության բաժինների, 2009թ.

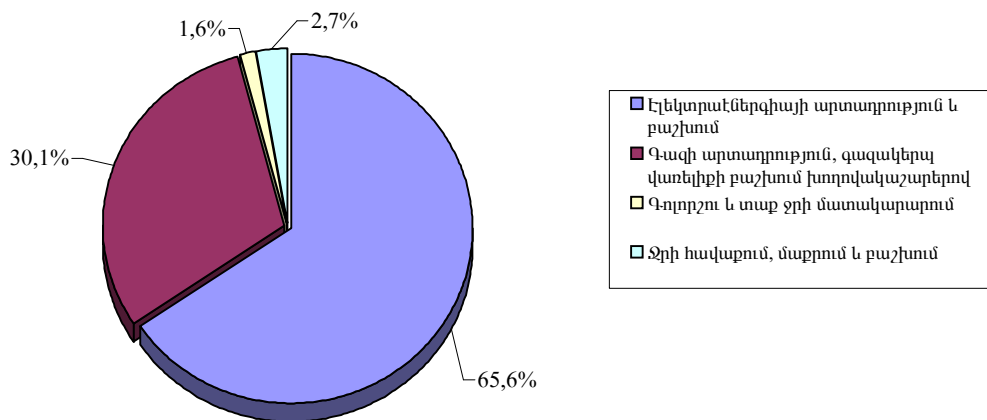

Մշակող արդյունաբերություն

- 1, սննդամթերքների, ներառյալ խմիչքները, արտադրություն
- 2, հագուստի արտադրություն, նորթու մշակում և ներկում
- 3, կաշվի, կաշվե արտադրատեսակների և կոշիկեղենի արտադրություն
- 4, քնափայտի մշակում և փայտե արտադրատեսակների արտադրություն
- 5, թղթի և ստվարաթղթի արտադրություն և հրատարակչական գործ
- 6, հրատարակչական և պոլիգրաֆիական գործունեություն, գրանցված տեղեկատվություն պարունակող կրիչների բազմացում
- 7, ռետինե և պլաստմասսայե արտադրատեսակների արտադրություն
- 8, այլ ոչ մետաղական հանքային արտադրատեսակների արտադրություն
- 9, պատրաստի մետաղե արտադրատեսակների արտադրություն
- 10, մեքենաների սարքավորումների արտադրություն
- 11, էլեկտրական մեքենաների և էլեկտրասարքավորանքի արտադրություն
- 12, ռադիոյի, հեռուստատեսության և կապի սարքերի ու սարքավորումների արտադրություն
- 13, բժշկական սարքավորանքի, չափիչ և օպտիկական սարքերի և ժամացույցների արտադրություն
- 14, կահույքի արտադրություն, այլ կատեգորիաների մեջ չմտցված պատրաստի իրերի արտադրություն

Էլեկտրաէներգիայի, գազի, ջրի արտադրություն և բաշխում

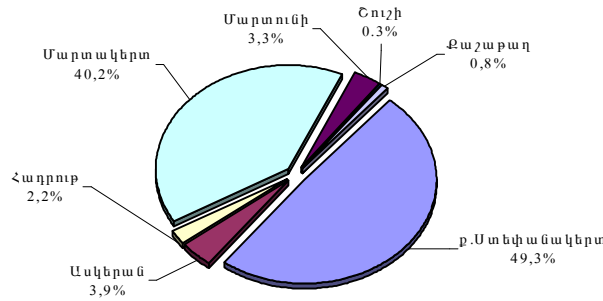

Տարածքային կտրվածքով նախորդ տարվա նկատմամբ արդյունաբերական արտադրանքի արտադրության ծավալն ավելացել է Ստեփանակերտ քաղաքում և բոլոր շրջաններում, բացի Քաշաթաղի շրջանից:

ԻՐԱԿԱՆ ՀԱՏՎԱԾ

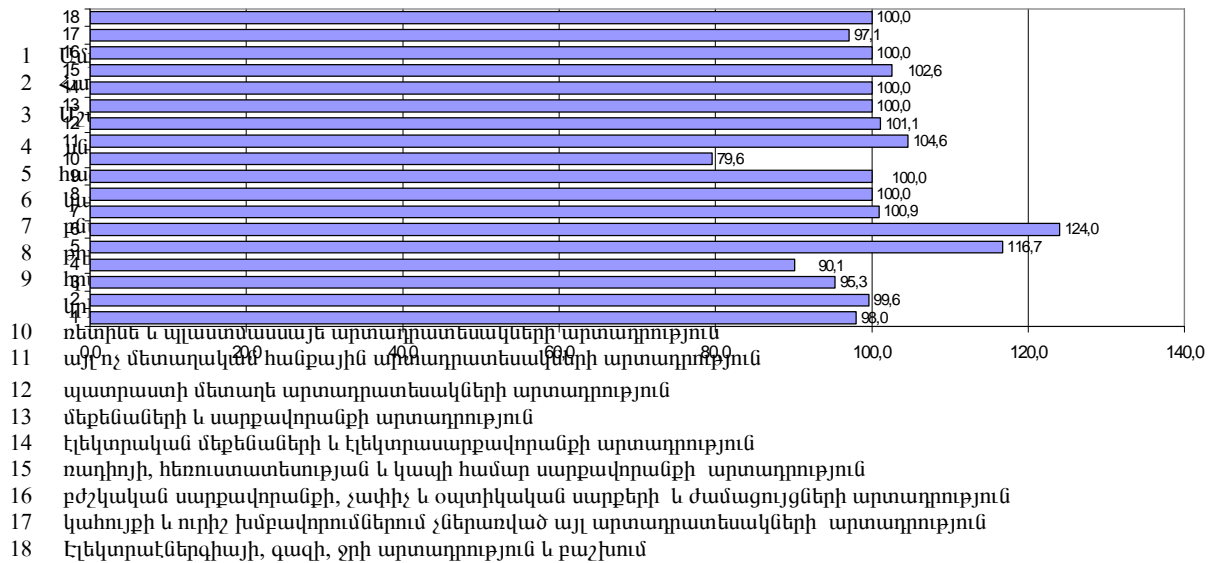
Հարկ է նշել, որ Ստեփանակերտ քաղաքի արդյունաբերական կազմակերպությունների կողմից թողարկվել է ընդհանուր արդյունաբերական արտադրանքի 49.3 տոկոսը, իսկ շրջաններից ամենամեծ մասնաբաժինն ունի Մարտակերտի շրջանը՝ 40.2 տոկոս:

Արդյունաբերական արտադրանքի կառուցվածքն ըստ հանրապետության շրջանների, 2009թ.

2009թ.թողարկված 34092.3 մլն դրամի արտադրանքի դիմաց իրացվել է 33427.4 մլն դրամի պատրաստի արտադրանք կամ 98.0 տոկոսը:

Արդյունաբերական արտադրանքի իրացվելիությունն ըստ տնտեսական գործունեության տեսակների (տոկոսներով)

Տնտեսական գործունեության տեսակների կտրվածքով իրացվելիության նվազագույն մակարդակ է արձանագրվել ռետինե և պլաստմասսայե արտադրատեսակների արտադրության բնագավառում, որտեղ իրացված արտադրանքի հարաբերակցությունը թողարկված արտադրանքի ծավալի նկատմամբ կազմել է 79.6 տոկոս: Իր հերթին, տվյալ ցուցանիշի առավել բարձր մակարդակ է դիտարկվել կաշվի, կաշվե արտադրատեսակների և կոշիկեղենի արտադրության (124.0), հագուստի արտադրության, մորթու մշակման և ներկման (116.7) և այլ ոչ մետաղական հանքային արտադրատեսակների արտադրության (104.6) բնագավառներում:

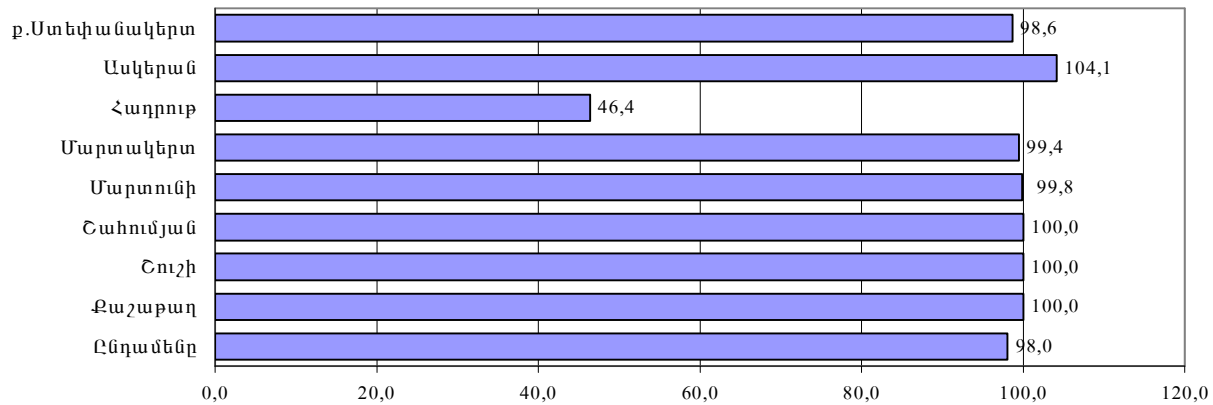
2009թ. արդյունաբերական արտադրանքի արտադրությունը և իրացումն, ըստ շրջանների, բնութագրվում են հետևյալ տվյալներով.

Արդյունաբերական արտադրանքի արտադրությունը և իրացումն ըստ շրջանների 2008-2009թթ.

Ընդամենը	Արտադրանքի /աշխատանքների, ծառայությունների/ ծավալը, փաստացի գներով /մլն.դրամ/		Պատրաստի արտադրանքի իրացումը, փաստացի գներով /մլն.դրամ/		Իրացված արտադրանքը տոկոսներով թողարկված արտադրանքի ծավալի նկատմամբ	
	2008	2009	2008	2009	2008	2009
Ընդամենը	25345.5	34092.3	25392.0	33427.4	100.2	98.0

այդ թվում՝						
ք.Ստեփանակերտ	12659.8	16798.3	12584.5	16568.3	99.4	98.6
Ասկերան	1156.0	1346.4	1313.4	1402.1	113.6	104.1
Հաղրուք	313.1	767.7	251.1	356.0	80.2	46.4
Մարտակերտ	10161.7	13693.8	10130.3	13616.7	99.7	99.4
Մարտունի	702.2	1118.6	760.0	1116.8	108.2	99.8
Շահումյան		4.0		4.0		100.0
Շուշի	79.3	97.6	79.3	97.6	100.0	100.0
Քաշաթաղ	273.4	265.9	273.4	265.9	100.0	100.0

Արդյունաբերական արտադրանքի իրացվելիության մակարդակն ըստ շրջանների (տոկոսներով)

Տարածքային կտրվածքով իրացվելիության ամենացածր մակարդակը, ինչպես և նախորդ տարում, դիտվել է Հաղրուքի շրջանում՝ 46.4 տոկոս:

2009թ. արդյունաբերա-արտադրական անձնակազմի միջին ցուցակային թվաքանակը նախորդ տարվա համեմատ կազմել է 102.7 տոկոս, ընդ որում՝ հանքագործական արդյունաբերությունում գրանցվել է նվազում՝ 2.7 տոկոս: Աճ արձանագրվել է մշակող արդյունաբերությունում 4.7 տոկոս, էլեկտրաէներգիայի, գազի, ջրի արտադրության և բաշխման ոլորտում՝ 3.0 տոկոս:

Արդյունաբերությունում զբաղվածների միջին տարեկան ցուցակային թվաքանակը 2008-2009թթ.

	2008թ	2009թ.	Գինամիկայի ինդեքսը (տոկոսներով)
Անբողջ արդյունաբերությունը	5034	5170	102.7
Հանքագործական արդյունաբերություն	1018	991	97.3
Մշակող արդյունաբերություն	2488	2605	104.7
Էլեկտրաէներգիայի, գազի, ջրի արտադրություն և բաշխում	1528	1574	103.0

Մեկ աշխատողի կողմից արտադրված արտադրանքն արդյունաբերական կազմակերպություններում 2009թ. կազմել է 6594,3 հազ. դրամ, ինչը նախորդ տարվա համեմատ համադրելի գներով աճել է 733.5 հազ. դրամով կամ 12.5 տոկոսով:

Արդյունաբերական արտադրանքի արտադրության և իրացման ծավալները, ըստ աշխատողների թվաքանակով որոշվող չափերի* 2009թ.

	Տնտեսավարող սուբյեկտների քանակը	Տոկոսներով՝ ընդամենի նկատմամբ	Աշխատողների միջին ցուցակային թվաքանակը, մարդ	Տոկոսներով՝ ընդամենի նկատմամբ	Թողարկված արտադրանքի (աշխատանքների, ծառայությունների) ծավալը, ընթացիկ գներով, մլն.դրամ	Տոկոսներով՝ ընդամենի նկատմամբ	Պատասխանատու արտադրանքի իրացումը, ընթացիկ գներով, մլն դրամ	Տոկոսներով՝ ընդամենի նկատմամբ
Ընդամենը ԼՂՀ այդ թվում՝	300	100.0	5170	100.0	34092,3	100.0	33427.4	100.0

ԻՐԱԿԱՆ ՀԱՏՎԱԾ

մինչև 5 մարդ (գերփոքր)	205	68.4	461	8.9	3173.7	9.3	3200.2	9.5
6-50 մարդ (փոքր)	82	27.3	1240	24.0	5943.1	17.4	5472.7	16.4
51-100 մարդ (միջին)	4	1.3	245	4.7	1589.2	4.7	1462.3	4.4
101 և ավելի մարդ (խոշոր)	9	3.0	3224	62.4	23386.3	68.6	23292.2	69.7

**)Սույն բաշխվածությունը իրականացված է «Փոքր և միջին ձեռնարկատիրության պետական աջակցության մասին» ԼՂՀ օրենքի համաձայն:*

Արդյունաբերական կազմակերպությունների ընդհանուր քանակում գերակշռել են գերփոքր և փոքր կազմակերպությունները, որոնց տեսակարար կշիռները կազմել են համապատասխանաբար 68.4 և 27.3 տոկոս: Հատկանշական է, որ 95.7 տոկոս կազմող գերփոքր և փոքր կազմակերպությունները թողարկել են արդյունաբերական արտադրանքի ընդհանուր ծավալի 26.7 տոկոսը, այն դեպքում, երբ կազմակերպությունների ընդհանուր թվաքանակում 4.3 տոկոս կազմող միջին և խոշոր կազմակերպություններին բաժին է ընկել արդյունաբերական արտադրանքի ամբողջ ծավալի 73.3 տոկոսը:

Սպառողական ապրանքների արտադրության ծավալը

<i>/հաշվետու տարվա համադրելի բացբողման գներով, մլն դրամ/</i>					
	2008թ.	Տոկոսներով՝ ընդամենի նկատմամբ	2009 թ	Տոկոսներով՝ ընդամենի նկատմամբ	Դինամիկայի ինդեքսը (տոկոսներով)
Սպառողական ապրանքներ, ընդամենը	6341.2	100.0	7563.7	100,0	119,3
<i>այդ թվում՝</i>					
պարենային ապրանքներ	4173.0	65.8	6290.7	83.2	150.7
ոգելից խմիչքներ	1941.0	30.6	1105.5	14.6	57.0
ոչ պարենային ապրանքներ, ընդամենը	227.2	3.6	167.5	2.2	73.7
<i>այդ թվում՝</i>					
թեթև արդյունաբերության մշակութակենցաղային և տնտեսական նշանակության	45.4	0.7	167.5	2.2	92.1

Ծանոթություն. Սպառողական ապրանքները հաշվարկված են առանց ավելացված արժեքի և ակցիզային հարկերի:

Հաշվետու ժամանակահատվածում սպառողական ապրանքների արտադրության ծավալը կազմել է 7563,7 մլն դրամ՝ նախորդ տարվա նույն ժամանակահատվածի 6341.2 մլն դրամի դիմաց, աճը կազմել է 19.3 տոկոս:

*Հիմնական ապրանքատեսակների արտադրության դինամիկան
(բնեղեն արտահայտությամբ)*

	Չափման միավորը	2008թ.#	2009թ.	Աճի տեմպը, տոկոսով
Էլեկտրական էներգիայի արտադրությունը (սեփական արտ.)	մլն. կվտ/ժ	97.1	119.2	122.8
Լուսատուներ	հազ.հատ	0.16	0.0	0.0
Մշակութակենցաղային նշանակության ապրանքներ* <i>որից՝ կ ա հ ո յ թ</i>	հազ.դրամ	173717.9	188649.3	108.6
Կիր	հազ.դրամ	173282.9	188649.3	108.9
Գաջ	տ	50.50	9.6	19.0
Շինաքար	տ	-	5782.9	-
Բետոն	ք.մ	-	5411.5	-
Ավազ	իւ.մ	-	23536.6	-
Խիճ	իւ.մ	-	17074.3	-
Խիճ	իւ.մ	-	22934.0	-
Երեսապատման սալեր	ք.մ	13132.50	18254.6	139.0
Մարմարե բլոկներ	իւ.մ	-	376.3	-
Գրանիտե սալեր	ք.մ	-	1177.48	-
Եզրային քարեր	գծ.մ.	2681.8	4747.3	177.0
Պատուհանի կառուցահատված (բլոկ)	ք.մ	4426.69	7873.06	177.9
որից՝ այլումինե կառուցվածքներ	ք.մ	4136.09	7771.51	187.9
Դռների կառուցահատված	ք.մ	-	2594.7	-
Ասֆալտ	տ	-	300.0	-
Կարած ապրանքներ	հազ.դրամ	132373.0	54649.3	41.3
Կոշիկ	հազ.գույգ	120.1	133.2	110.9
Կոնդենսատորներ	հազ.հատ	7.0	3.8	54.3
Խաղողի գինի	հազ.դալ	18.01	17.77	98.7

ԻՐԱԿԱՆ ՀԱՏՎԱԾ

	Չափման միավորը	2008թ.#	2009թ.	Աճի տեմպը, տոկոսով
Օդի	հազ.դալ	111.19	113.81	102.4
<i>որից՝ թթի օդի</i>		<i>4.71</i>	<i>2.66</i>	<i>56.5</i>
Կոնյակ	հազ.դալ	3.99	0.39	9.8
Գարեջուր	հազ.դալ	7.20	0.04	0.6
Ոչ ակոհոլային ըմպելիքներ	հազ.լիտր	155.46	196.62	126.5
	հազ 0.5լ.			
Հանքային ջրեր	շիշ	18.9	18.4	97.4
Միս	տ	302.4	745.5	246.5
<i>որից՝ թռչնի միս</i>	<i>տ</i>	<i>302.4</i>	<i>745.5</i>	<i>246.5</i>
Կարագ գյուղացիական	տ	0.96	2.07	215.6
Պանիր	տ	21.10	41.54	196.9
Կաթ	տ	199.28	203.96	102.3
Կաթնաշոռ	տ	180.76	189.71	105.0
Թթվասեր	տ	725.81	898.24	123.8
Մածուց	տ	119.11	260.64	218.8
Թան	տ	18.63	44.35	238.1
Այուր	տ	5702.95	10117.72	177.4
Մակարոնեղեն	տ	38.92	144.75	371.9
Պոլիէթիլենային խողովակներ	հազ.գծ.մ.	140.5	303.4	215.9
Կաղն տակառներ	հազ.լիտր	171.7	144,5	84,2
Մանրատախտակ	ք.մ	5324.9	10813,7	203,1
Խտանյութ	ք.տ.մ.	27605.0	28751,0	104,2
	չ.տ.մ.	23853.0	24725,0	103,7
Հանքաքար	չ.տ.մ.	355199.0	349346,0	98,4
Սդրոցանյութ	խ.մ	318.2	428,9	134,8
Վառելափայտ	խ.մ	4194.0	13726,1	327,3
Հաց և հացաբուլկեղեն	տ	10525.1	12967,8	123,2
Պահածոներ	մլն դրամ	251.22	265,52	105,7
Հրուշակեղեն	տ	62,38	56,86	91,2
Չավարեղեն	տ	-	25,36	-

*) Հաշվարկված են առանց ավելացված արժեքի և ակցիզային հարկերի: